

Aan: Algemene Commissie voor Economische Zaken en Klimaat

Betreft: AO Bedrijfslevenbeleid 21 december

Amsterdam, 11 december 2017

Geachte Kamerleden,

Op 21 december vindt het AO Bedrijfslevenbeleid plaats. Het bedrijfslevenbeleid is bij uitstek het beleid waarbinnen het bevorderen van MVO kan plaatsvinden. Het MVO Platform signaleert dat daarin kansen worden gemist en benoemt hieronder een aantal onderwerpen die op de agenda staan van dit AO, waaruit dit blijkt.

De Nederlandse overheid heeft zich gecommitteerd aan de OESO-richtlijnen en de UNGP's en heeft hiermee vastgelegd wat zij onder MVO verstaat.¹ Dit betekent onder meer dat de overheid verwacht van Nederlandse bedrijven *'dat zij werken volgens de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UNGP's'*.² De OESO-richtlijnen en de UNGP's zijn de belangrijkste internationale standaarden voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en vormen het MVO-kader. In praktijk blijkt echter dat het ministerie van Economische Zaken en Klimaat - verantwoordelijk voor een groot deel van het budget voor de ondersteuning van het bedrijfsleven - het ondersteunen en afdwingen van naleving van de OESO-richtlijnen niet of nauwelijks op de agenda heeft staan. Bevordering van de naleving van de OESO-richtlijnen en de UNGP's zou nadrukkelijker een verantwoordelijkheid moeten zijn van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en niet alleen die van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

- *Rapportage bedrijvenbeleid*

In de rapportage *Bedrijvenbeleid 2017 "Navigeren met wind in de zeilen"* wordt in hoofdstuk 4 gesproken over duurzaamheid. De inleiding van dit hoofdstuk noemt de SDG's (de VN duurzame ontwikkelingsdoelen) als uitgangspunt van beleid, en maatschappelijk verantwoord ondernemen als onderdeel hiervan. Vervolgens spreekt de rapportage enkel over een CO2-arme economie, een circulaire economie en het "aanpakken van maatschappelijke uitdagingen". Opmerkelijk is dat andere belangrijke onderdelen van MVO onbenoemd blijven, zoals de aanpak van risico's op een negatieve mensenrechtenimpact door het Nederlandse bedrijfsleven. Dit terwijl identificatie, aanpak, het voorkómen van risico's (*due diligence*) een essentieel onderdeel van de OESO-richtlijnen en de UNGP's is, en bovendien noodzakelijk voor de realisatie van de SDG's.

Er ontbreekt een referentie aan de MVO-standaarden in deze rapportage. Ook vinden we deze referentie niet terug in het subsidiekader³. Het is daarmee onduidelijk of én zo ja hoe, MVO-voorwaarden worden gesteld bij subsidieverlening. Eventuele voorwaarden lijken in ieder geval niet gebaseerd te zijn op de OESO-richtlijnen.

Specifiek over het topsectorenbeleid merken we op dat ook daar in beleidstukken noch op de website aandacht wordt gegeven aan MVO-risico's of de implementatie van de OESO-richtlijnen. Daarnaast is er geen verwijzing naar het IMVO-convenanten beleid zoals ingezet door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, terwijl er een grote overlap bestaat tussen de in dat beleid benoemde risicosectoren⁴ en de topsectoren. Ook in de discussies rondom Invest-NL wordt tot dusverre geen aandacht gegeven aan de naleving van de OESO-richtlijnen.

¹ [UNGP's](#) en [OESO-richtlijnen](#)

² [Website Rijksoverheid](#) en [Nationaal actieplan voor mensenrechten en bedrijven](#)

³ In het Kaderbesluit EZ Subsidies worden alleen in de nota van toelichting de OESO-richtlijnen eenmaal en vrijblijvend genoemd.

⁴ [Risicosectoren](#)

- *Wetsvoorstel algemene gelding duurzaamheidsinitiatieven:*

Het MVO Platform heeft waardering voor het wetsvoorstel 'ruimte voor duurzaamheidsinitiatieven' van minister Kamp. Deze wet kan van grote betekenis worden bij het beslechten van belemmeringen waarmee private MVO-initiatieven, en door de overheid geïnitieerde zelfreguleringsinstrumenten zoals de IMVO-convenanten, momenteel kampen. De wet heeft verder potentie om standaarden in een sector als geheel omhoog te brengen en kan bijdragen aan snellere en bredere voortgang in de uitvoering van MVO. Daarom heeft het MVO Platform zeer actief geparticipeerd in het consultatie proces dat het ministerie heeft gehouden.

Het MVO Platform vraagt aandacht voor twee belangrijke verbeterpunten:

1. Ook in dit wetsvoorstel lijkt er louter aandacht voor de groene dimensie van maatschappelijk verantwoord ondernemen en niet voor de sociale dimensie; de concepttekst van de memorie van toelichting betreft vrijwel uitsluitend de 'groene' kant, en voorbeelden die genoemd worden om de reikwijdte van de wet in te kaderen via AMvB (MVT pag.8) zijn "milieu, energie, landbouw en natuur". Dit zijn belangrijke onderwerpen, maar niet de enige waarvoor de voorgestelde wet de belemmeringen moet beslechten. Het MVO Platform vindt dat de wet moet gelden voor *alle* MVO-onderwerpen, dus voor ook sociale aspecten. Ook MVO-initiatieven op sociaal gebied zoals bijvoorbeeld IMVO-convenanten, hebben te maken met deze belemmeringen en moeten onder deze wet vallen. Om hierover geen misverstand te laten bestaan, zou de memorie van toelichting de volgende internationale afspraken expliciet moeten benoemen ter verheldering van de reikwijdte van de wet: OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) en de ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalisation.
2. Het ambitieniveau moet voldoende zijn. De wet moet gaan leiden tot het verhogen van standaarden en dat moet beter geborgd worden in de procedure. In de besluitvorming wordt nu veel nadruk gelegd op draagvlak, maar groot draagvlak betekent doorgaans dat compromissen zijn gesloten en dat niet altijd de hoogste standaard en ambitieniveau worden nagestreefd. Al te veel compromis kan betekenen dat het ambitieniveau van een initiatief lager uitvalt dan afspraken waaraan Nederland zich internationaal heeft gecommitteerd, of dan actueel geldende minimumstreven waarover internationaal of nationaal consensus bestaat. Het verdient aanbeveling van iedere aanvraag te toetsen in hoeverre de doelstelling conform (of boven) internationale afspraken, Nederlandse beleidsdoelen, of de state-of-the-art minimum standaard gesteld is.

Voor een uitgebreidere reactie op het wetsvoorstel verwijs ik u graag naar de inbreng van het MVO Platform in het consultatieproces: https://www.mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_4373/.

- *Kabinetsreactie herziene Corporate Governance Code*

Het MVO Platform heeft met interesse kennisgenomen van de kabinetsreactie op de herziene Corporate Governance Code. Het MVO Platform is het met het kabinet eens, dat het positief is dat het creëren van waarde op de lange termijn het uitgangspunt van de herziene Code is. Ook het benadrukken van niet-financiële risico's van ondernemen in de Code is van belang. Het is echter een gemiste kans dat niet in de Code zelf, maar pas in de bijlage (pagina 43) de OESO-richtlijnen worden genoemd als handvat voor de invulling van ketenverantwoordelijkheid. Ook is het jammer dat het kabinet in haar reactie niet benadrukt dat voor invulling van de lange termijn waardecreatie en het bepalen van de niet-financiële risico de MVO-standaarden (OESO-richtlijnen en de UNGP's) leidend moeten zijn.

Wij hopen dat u deze punten inbrengt in het debat en informeren u graag nader, over deze en andere MVO-onderwerpen.

Vriendelijke groet,

Suzan van der Meij
Coördinator MVO Platform (06 12271726)